

VILNIAUS APYGARDOS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2026 m. vasario 9 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjas Paulius Veršekys rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjos Lilijos Tarčevskajos 2026 m. sausio 8 d. nutarties, kuria pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundas dėl Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros generalinės prokurorės pavaduotojo – prokuroro Ginto Ivanausko 2026 m. sausio 5 d. rašto Nr. 17.2.-9 - Nr. 4 panaikinimo, paliktas nenagrinėtu.

Teismas

n u s t a t ė :

I. Bylos esmė

1. Pareiškėjas Aurimas Drižius (toliau – ir pareiškėjas) 2025 m. gruodžio 2 d. ir 2025 m. gruodžio 5 d. kreipėsi į Generalinę prokuratūrą su skundais (reg. Nr. AP-32336, AP-32347 ir AP-32855), prašydamas pradėti ikiteisminius tyrimus baudžiamąsias bylas nagrinėjusių teisėjų R. Petkuvienės, N. Švedienės, T. Žukauskienės, V. Zeliankos, N. Vigelienės, D. Pranaitytės-Zalieskienės, L. Gurevičienės, V. Pakalnytės-Tamošiūnaitės, D. Vaidachavičienės, M. Striauko, A. Cinino, G. Dzedulionio bei prokurorų, D. Kisinienės, M. Jovaišos, generalinio prokuroro pavaduotojų S. Versecko ir G. Ivanausko, generalinės prokurorės, palaikiusių valstybinį kaltinimą šiose bylose ar nagrinėjusių pareiškėjo skundus atžvilgiu dėl piktnaudžiavimo, tarnybos pareigų neatlikimo, dokumentų suklastojimo.
2. Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros generalinės prokurorės pavaduotojas – prokuroras Gintas Ivanauskas 2026 m. sausio 5 d. atsakyme Nr. Nr. 17.2.-9 - Nr. 4 į pareiškėjo prašymus (reg. Nr. AP-32336, AP-32347 ir AP-32855) nurodė, kad šie skundai yra nenagrinėtini kaip ir ankstesni analogiški pareiškėjo pareiškimai, į kuriuos prokuratūra pateikė atsakymus, paaiškinant, jog kartotiniai pareiškėjo prašymai ar skundai dėl tų pačių klausimų bei skundai dėl informacinio-aiškinamojo pobūdžio atsakymų taip pat bus paliekami nenagrinėti. Taip pat šiame rašte nurodyta, kad Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo 56.1 papunkčio nuostatomis, šis informacinio-aiškinamojo pobūdžio atsakymas yra neskundžiamas ir, kad paskesnis kartotinis pareiškėjo prašymas ar skundas tuo pačiu klausimu arba skundas dėl šio atsakymo taip pat bus paliktas nenagrinėtas.
3. Pareiškėjas pateikė skundą Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjai prašydamas panaikinti Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros generalinės prokurorės pavaduotojo – prokuroro Ginto Ivanausko 2026 m. sausio 5 d. raštą Nr. 17.2.-9 - Nr. 4, kuriuo

pareiškėjo prašymai dėl pareiškėjo skunduose nurodytų pareigūnų piktnaudžiavimo nenagrinėti, įpareigojant prokuratūrą laikytis įstatymo ir priimti nutarimą pradėti arba atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą. Taip pat buvo prašoma pripažinti Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros neveikimą neteisėtu bei konstatuoti, kad informacinio-aiškinamojo pobūdžio raštai negali pakeisti procesinių nutarčių, kai keliama galimų nusikalstamų veikų požymiai.

4. Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėja 2026 m. sausio 8 d. nutartimi Aurimo Drižiaus skundą paliko nenagrinėtu.

II. Skundo prašymai

5. Pareiškėjas Aurimas Drižius, nesutikdamas su Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjos 2026 m. sausio 8 d. nutartimi, 2026 m. sausio 15 d. Vilniaus apygardos teismui padavė skundą, prašydamas panaikinti skundžiamą teismo nutartį, įpareigojant prokuratūrą laikytis įstatymo, kad būtų priimtas procesinis sprendimas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo ar atsisakymo jį pradėti.

III. Aukštesnės instancijos teismo argumentai ir išvados

Pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundas tenkintinas

6. Aukštesnysis teismas, susipažinęs su pateikta medžiaga, skundžiama nutartimi, pateiktu skundu, konstatuoja, kad pareiškėjo prašymas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo turėjo būti išnagrinėtas priimant procesinį sprendimą pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) reglamentuotą tvarką. To nepadarius ir Vilniaus miesto apylinkės teismui šios klaidos neištaisius, aukštesnysis teismas panaikina apylinkės teismo nutartį ir perduoda pareiškėjo prašymą pagal kompetenciją nagrinėti prokurorui.
7. Nevertinant Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros generalinės prokurorės pavaduotojo – prokuroro Ginto Ivanausko 2026 m. sausio 5 d. rašte Nr. 17.2.-9 - Nr. 4 išdėstytų argumentų pagrįstumo, konstatuotina, kad pasirinkta atitinkamo dokumento forma nėra tinkama.
8. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2020 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. I-103 „Dėl Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (TAR, 2020-04-17, Nr. 2020-08076) patvirtintas Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašas yra priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 12 straipsniu ir nustato fizinių asmenų ar jų grupių, juridinių asmenų, kitų subjektų, neturinčių juridinio asmens statuso, prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarką. Taigi jis susijęs išskirtinai su prokuratūros vidine tvarka, bet ne su bendrosios kompetencijos teismų kompetencija ir baudžiamuoju procesu.
9. Akcentuotina, kad BPK 166 straipsnio 1 dalyje numatytos dvi ikiteisminio tyrimo pradėjimo vados – tai skundo, pareiškimo ar pranešimo apie nusikalstamą veiką gavimas ir prokurorui ar ikiteisminio tyrimo pareigūnui patiems nustačius nusikalstamos veikos požymius. Taigi kiekvienas asmuo turi teisę pranešti apie galimą nusikalstamą veiką, dėl kurios pradedamas arba atsisakoma pradėti ikiteisminį tyrimą. Šią teisę įgyvendinti asmuo gali pateikdamas skundą, pareiškimą ar pranešimą tiek ikiteisminio tyrimo pareigūnui, tiek ir prokurorui.
10. Kita vertus, tiek prieš pradedant baudžiamąjį procesą, tiek jau vykstančio proceso metu privalu įsitikinti, jog nėra priežasčių, dėl kurių procesas negali būti vykdomas. Prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas atsisako pradėti ikiteisminį tyrimą tik tuo atveju, kai nurodyti faktai apie padarytą nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisingi ar yra aiškos BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės (BPK 168 straipsnio 1 dalis).
11. Atsisakius pradėti ikiteisminį tyrimą tokio procesinio sprendimo apskundimo galimybė numatyta BPK 168 straipsnio 5 dalyje, kurioje nurodoma, kad ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimas

atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą gali būti skundžiamas prokurorui, o prokuroro nutarimas – ikiteisminio tyrimo teisėjui. Ikiteisminio tyrimo teisėjo priimtas sprendimas dėl prokuroro nutarimo skundžiamas BPK X dalyje nustatyta tvarka.

12. Šiuo atveju apygardos teismas negali vertinti pareiškėjo prašymo ir išspręsti klausimo dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo ar atsisakymo jį pradėti, nes tai nėra aukštesniojo teismo kompetencijos ribose. BPK nuostatos imperatyviai įpareigoja prokurorą ar ikiteisminio tyrimo pareigūną priimti nutarimą dėl besikreipiančio asmens skundo, pareiškimo ar pranešimo, kuriais prašoma pradėti ikiteisminį tyrimą, o apygardos teismas vertina tik žemesniojo teismo priimto sprendimo dėl prokuroro nutarimo pagrįstumą ir teisėtumą, taip pat ir įvertinant ar pareiškimas yra kartotinio pobūdžio ar ne.
13. Kadangi apylinkės teismas taip pat nenagrinėjo pareiškėjo skundo ir neperdavė prašymo nagrinėti BPK nustatyta tvarka, dėl šių priežasčių Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjos 2026 m. sausio 8 d. nutartis naikinama ir priimamas naujas sprendimas – pareiškėjo Aurimo Drižiaus 2025 m. gruodžio 2 d. ir 2025 m. gruodžio 5 d. prašymai grąžinami nagrinėti prokuratūrai BPK įtvirtinta tvarka.
14. Aukštesnysis teismas papildomai atkreipia dėmesį į įstatyminių reguliavimų, kuriuo remiantis tik ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą gali būti skundžiamas prokurorui, o prokuroro nutarimas – ikiteisminio tyrimo teisėjui (BPK 168 straipsnio 5 dalis). Apygardos teismo vertinimu, tokiu įstatyminiu reglamentavimu užtikrinamas teisinių santykių stabilumas ir apibrėžtumas, kadangi ikiteisminio tyrimo pareigūnas ar prokuroras yra įpareigotas priimti nutarimą, kuriam keliama pagrįstumo, motyvuotumo, teisėtumo reikalavimai. Taip pat įstatymų leidėjas BPK nustatyta tvarka užtikrina asmenims galimybę tokį procesinį sprendimą apskųsti. Nagrinėjamu atveju palikus nenagrinėtą pareiškėjo Aurimo Drižiaus prašymą ir pateikiant informacinio pobūdžio atsakymą, kuriame išsamiau nebuvo analizuojamos faktinės aplinkybės ir nepateikiamas jų teisinis vertinimas, tik fragmentiškai nurodant, jog prašymas yra kartotinis, pareiškėjui atimama galimybė apskųsti tokį atsakymą ir tikėtis efektyvaus ikiteisminio tyrimo institucijų ir prokuratūros darbo, kuriuo būtų ginami asmens, visuomenės interesai. Be to, atkreipiamas dėmesys ir į baudžiamojo proceso paskirtį, iš kurios išplaukia pareiga prokurorui ir ikiteisminio tyrimo įstaigoms imtis visų įstatymų numatytų priemonių, kad per trumpiausią laiką būtų atliktas tyrimas ir atskleista nusikalstama veika. Todėl motyvuotai atsakyti į pareiškėjo prašymą, įvertinti faktines aplinkybes, galimų nusikalstamų veikų kontekste, galima tik išnagrinėjus prašymą ir priėmus BPK numatytą procesinį sprendimą.
15. Atsižvelgiant į tai, kad Aurimo Drižiaus 2025 m. gruodžio 2 d. ir 2025 m. gruodžio 5 d. prašymai (reg. Nr. AP-32336, AP-32347 ir AP-32855) pradėti ikiteisminį tyrimą nebuvo nagrinėjamas pagal BPK numatytą tvarką, Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjos 2026 m. sausio 8 d. nutartis, kuria pareiškėjo skundas paliktas nenagrinėtu, naikinama ir dėl skundo priimamas naujas sprendimas – pareiškėjo prašymai perduodami nagrinėti prokuratūrai.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 442 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatomis,

n u t a r i a:

Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjos 2026 m. sausio 8 d. nutartį panaikinti ir dėl skundo priimti naują sprendimą.

Aurimo Drižiaus 2025 m. gruodžio 2 d. ir 2025 m. gruodžio 5 d. prašymus dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo perduoti nagrinėti Lietuvos Respublikos prokuratūrai Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka.

Ši nutartis įsigalioja nuo jos priėmimo dienos ir yra neskundžiama.

Teisėjas

Paulius Veršekys